

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011

тел. (044) 254-56-73, факс 254-43-93

e-mail: inform@dkrp.gov.ua

від _____ № _____
на _____ № _____

Виконавчий комітет Івано-Франківської міської ради

вул. М. Грушевського, 21,
м. Івано-Франківськ,
Івано-Франківська область,
76004

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2014 № 634 «Про порядок підготовки пропозицій щодо удосконалення проектів регуляторних актів, які розробляються органами місцевого самоврядування» розглянула проект рішення Івано-Франківської міської ради «Про внесення змін до Положення про здійснення самоврядного контролю за використанням та охороною земель» (далі – Проект рішення), а також документи, надані до нього листом Виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради від 14.11.2016 № 2105/01-20/03, і повідомляє.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи місцевого самоврядування та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Повноваження сільських, селищних, міських рад в галузі земельних відносин визначені у статті 12 Земельного кодексу України і у статті 12 Закону України «Про охорону земель». У цих же статтях йдеться про право сільських, селищних, міських рад на обмеження, тимчасову заборону (зупинення) використання земель громадянами та юридичним особами у випадку порушення ними вимог земельного законодавства.

Земельний Кодекс України відносить до компетенції відповідних рад здійснення самоврядного контролю за використанням і охороною земель

Державна регуляторна служба України

ВИХ №7715/0/20-16 від 16.12.2016

(стаття 189), а Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» питання здійснення контролю за використанням і охороною земель, додержанням земельного законодавства, виконанням проектів і схем землеустрою, проектів внутрішньогосподарського землеустрою, за використанням коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, пов'язаних із вилученням (викупом) земельних ділянок, відносить лише до делегованих повноважень виконавчих органів рад у галузі регулювання земельних відносин і охорони навколишнього природного середовища (стаття 33).

Таким чином, відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» слідує, що сільські, селищні, міські ради безпосередньо не здійснюють контроль за використанням і охороною земель, а наділені лише окремими повноваженнями, які дозволяють їм опосередковано здійснювати контроль у галузі земельних відносин у межах їх території.

Зокрема, до компетенції відповідних рад належить: вирішення питань регулювання земельних відносин; затвердження ставок земельного податку, розміру плати за користування природними ресурсами, які знаходяться у власності відповідних територіальних громад; надання дозволів на спеціальне користування природними ресурсами місцевого значення, а також їх скасування; прийняття рішень про організацію чи оголошення територій та об'єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та встановлення охоронних зон територій та об'єктів природно-заповідного фонду; внесення пропозицій до відповідних державних органів про визнання природних та інших об'єктів, що мають екологічну, історичну, культурну чи наукову цінність, пам'ятками природи, історії або культури; надання згоди на розміщення на території села, селища, міста нових об'єктів, сфера екологічного впливу яких включає відповідну територію; затвердження місцевих містобудівних програм, планів забудови відповідних населених пунктів, іншої містобудівної документації тощо.

Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (далі - Закон) визначає правові, економічні та соціальні основи організації здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і спрямований на забезпечення раціонального використання і відтворення природних ресурсів та охорону довкілля.

Відповідно до статті 5 Закону державний контроль за використанням та охороною земель усіх категорій та форм власності здійснює центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі. Державний контроль за дотриманням вимог законодавства України про охорону земель здійснює центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів.

До повноважень центрального органу виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, зокрема, належить виконання вимог щодо використання земельних ділянок за цільовим призначенням; припинення будівництва та експлуатації об'єктів у разі порушення вимог земельного законодавства України до повного усунення виявлених порушень і ліквідації їх наслідків; припинення права користування земельною ділянкою відповідно до закону; вжиття відповідно до закону заходів щодо повернення самовільно зайнятих земельних ділянок їх власникам або користувачам; вирішення інших питань відповідно до закону.

Статтею 10 Закону визначено повноваження державних інспекторів у сфері державного контролю за використанням та охороною земель та дотриманням вимог законодавства України про охорону земель.

Державні інспектори у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель мають право:

безперешкодно обстежувати в установленому законодавством порядку земельні ділянки, що перебувають у власності а користуванні юридичних і фізичних осіб, перевіряти документи щодо використання та охорони земель;

давати обов'язкові для виконання вказівки (приписи) з питань використання та охорони земель і дотримання вимог законодавства України про охорону земель відповідно до їх повноважень, а також про зобов'язання приведення земельної ділянки у попередній стан у випадках, установлених законом, за рахунок особи, яка вчинила відповідне правопорушення, з відшкодуванням завданих власнику земельної ділянки збитків;

складати акти перевірок чи протоколи про адміністративні правопорушення у сфері використання та охорони земель і дотримання вимог законодавства про охорону земель та розглядати відповідно до законодавства справи про адміністративні правопорушення, а також подавати в установленому законодавством України порядку до відповідних органів матеріали перевірок щодо притягнення винних осіб до відповідальності;

у разі неможливості встановлення особи правопорушника земельного законодавства на місці вчинення правопорушення доставляти його до органів Національної поліції чи до приміщення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради для встановлення особи порушника та складення протоколу про адміністративне правопорушення;

викликати громадян, у тому числі посадових осіб, для одержання від них усних або письмових пояснен з питань, пов'язаних з порушенням земельного законодавства України;

передавати до органів прокуратури, органів досудового розслідування акти перевірок та інші матеріали про діяння, в яких вбачаються ознаки кримінального правопорушення;

проводити у випадках, встановлених законом, фотографування, звукозапис, кіно- і відеозйомку як допоміжний засіб для запобігання порушенням земельного законодавства України;

звертатися до суду з позовом щодо відшкодування втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва, а також повернення самовільно чи тимчасово зайнятих земельних ділянок, строк користування якими закінчився.

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» визначає правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду (контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю).

Відповідно до статті 1 даного Закону:

державний нагляд (контроль) - це діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, державних колегіальних органів, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування (далі - органи державного нагляду (контролю)) в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт та послуг, допустимого рівня небезпеки для населення, навколишнього природного середовища;

заходи державного нагляду (контролю) - планові та позапланові заходи, які здійснюються шляхом проведення перевірок, ревізій, оглядів, обстежень та інших дій;

спосіб здійснення державного нагляду (контролю) - процедура здійснення державного нагляду (контролю), визначена законом;

Згідно зі статтею 3 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», державний нагляд (контроль) здійснюється, зокрема, за такими принципами:

гарантування прав суб'єкту господарювання;

здійснення державного нагляду (контролю) лише за наявності підстав та в порядку, визначених законом;

неприпустимості дублювання повноважень органів державного нагляду (контролю) та неприпустимості здійснення заходів державного нагляду (контролю) різними органами державного нагляду (контролю) з одного й того самого питання.

У відповідності до вимог статті 4 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», виключно законами встановлюються, зокрема, спосіб здійснення державного

нагляду (контролю). Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю).

Згідно із статтею 9 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» збитки завдані фізичній чи юридичній особі незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю посадової або службової особи органу державного нагляду (контролю), відшкодовується за рахунок коштів відповідних бюджетів, передбачених для фінансування цього органу, незалежно від вини такої посадової або службової особи. Посадова або службова особа органу державного нагляду (контролю) несе відповідальність у порядку регресу в розмірі виплаченого з відповідного бюджету відшкодування у зв'язку з незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю такої посадової або службової особи.

Пунктами 3-5 проекту Положення про здійснення самоврядного контролю за використанням та охороною земель, яке планується затвердити Проектом рішення, передбачено запровадження посад інспекторів із самоврядного контролю за використанням та охороною земель. До їх прав віднесено ряд повноважень державних інспекторів у сфері державного контролю за використанням та охороною земель та дотриманням вимог законодавства України про охорону земель, зокрема, щодо обстеження земельних ділянок із земель комунальної власності, складання Актів обстежень земельних ділянок, право вимагати у юридичних та фізичних осіб, які використовують земельні ділянки комунальної власності, надання документів, які засвідчують право користування земельними ділянками, складати акти про недопущення до проведення обстеження, тощо.

Дані норми суперечать статтям 3 і 4 Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Аналіз регуляторного впливу (далі – АРВ) до Проекту рішення не відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика), яка є обов'язковою для застосування розробниками проектів регуляторних актів відповідно до статті 8 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Так, при визначенні проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, не зазначені причини та умови виникнення проблеми; обґрунтування неможливості її розв'язання за допомогою чинних регуляторних актів; суб'єкти, на яких проблема справляє негативний вплив.

В АРВ розробником не наведено жодних розрахунків, калькуляцій чи будь-яких даних у числовій та монетарній формі, які б підтверджували необхідність запровадження даного регулювання. Також розробником не проаналізовано економічний вплив, який справлятиме проект рішення на

ринкове середовище, зокрема, на забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання і громадян, та забезпечить баланс інтересів суб'єктів господарювання, громадян, держави.

Таким чином, запропоновані проектом рішення Івано-Франківської міської ради «Про внесення змін до Положення про здійснення самоврядного контролю за використанням та охороною земель» норми, зокрема, повноваження посадових осіб управління у сфері самоврядного контролю за використанням та охороною земель, порядок здійснення самоврядного контролю за дотриманням вимог земельного законодавства, оформлення матеріалів за результатами обстеження земельних ділянок (пункти 3-5 проекту Положення про здійснення самоврядного контролю за використанням та охороною земель, яке планується затвердити Проектом рішення) суперечать таким ключовим принципам державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності як доцільність, адекватність та передбачуваність, оскільки при їх розробленні відсутня визначена чинним законодавством обґрунтована необхідність регулювання, а також наявна невідповідність форми та рівня державного регулювання господарських відносин.

З урахуванням викладеного, Державна регуляторна служба України пропонує доопрацювати проект рішення Івано-Франківської міської ради «Про внесення змін до Положення про здійснення самоврядного контролю за використанням та охороною земель» та відповідний аналіз регуляторного впливу відповідно до наданих пропозицій.

Про результати розгляду цього листа просимо поінформувати Сектор Державної регуляторної служби в Івано-Франківській області (контактні дані: завідувач Сектору Соболєвський Андрій Романович, вулиця М. Грушевського, 31 кабінет № 14 м. Івано-Франківськ, 76004, e-mail: asobolevs@ukr.net).

В. о. Голови Державної регуляторної служби України

В. П. Загородній